

REPUBLIKA

SHQIPTARE

Fletorja

Zyrtare

Sundohet me anen e Zyres së Shtypit

TIME: për një mot fr. ar 12 në
Shqipëri; fr. ar 20 jashtë;

Drejtimi: Zyra e Shtypit
TIRANË

Nji copë e javës fr. ar 0.25 ; nji copë
e javës së kalueme fr ar 1.00.

Bisedimet e Senatit

Mbledhja 42

terkure me 4-XI-1925 ora 10 p. d.
edhjen e Kryeson Z. P. Evangjeli
(Vijon nga numri 77)

Z. A. DIBRA. Komisioni me anen
ryesis ka korespondue. Sa për njoft-
mbledhjes rregullorja e jonë nuk
ë gjë, por mas rregullit të botës
nuk i njoftohen mbledhjes kurse
shifet e nevojshme prej Kom-
it, pra në asht se lypset t' i njoft-
n mbledhjes, duhet të shenohet
regullore, se rregulli asht që me
re muaj një herë bahet një listë
ë cilën kallzohen veprimet e ba-
mbi to, dhe kështu marin njoftim
erësimit mbi përfundimin e lu-

Z. S. VUÇETERNI. Rregulli ka
kështu që lutjet e referueme Ko-
oneve mbasi studjoheshin prej
, së bashku me mendimin e Ko-
onit i paraqiteshin mbledhjes e
vendoste mbi to, në qoftë se do
anohet rregulli që thotë z. e Tij,
erë duhet të vihet në rregullore,
isht se ka marë Senati ndonji ve-
të kullë unë nuk di gjë.

Z. S. PAPA. Z. S. Vuçeterni ka

të drejtë, se rregulli asht që lutjet që
këndohen përpara mbledhjes i refero-
hen Komisionit përkatës. Komisioni si
mbas natyrës të çashjes kur shej ne-
vojë me anen e Kryesis lypë mendi-
min e Ministris kompetentë, deri më
sot prej kaq shkresave që u janë re-
ferue Ministrive nuk janë përgjegjun,
por si me thoshë z. Sekretari i Për-
gjithshem, Ministrija e Financave për
së shpejti do të na përgjigjet mbi
pyetjet që janë bame. Me të na u për-
gjegjun do t' i njoftohen mbledhjes
bashkë me mendimin e Komisionit.

Z. KRYETARI: Sot kemi një për-
gjegje të kështillë ardhun prej Ministris
së Financave mbi një pyetje që i ishte
bërë. Kryesija do t' a dërgoj Kom-
sionit dhe kur t' i kërket Kryesis
prej Komisionit, do t' ja parashtrojmë
mbledhjes.

Z. S. VUÇETERNI: Kështu jamë
d' akord, si të studjohet prej Kom-
sionit do të sillen para mbledhjes.

Z. A. DIBRA: Nuk asht nevojë që
të sillen para mbledhjes se s' ka arsye,
se për shembëll disa legjislative anko-
hea se u asht marë taksa Botore, në
pyetje që i bëhet Min. Financave ajo
përgjigjet se i asht marë në bazë të
Ligjit tue kalzue edhe nenin e Ligjit,

pra këto lutje nuk duhet të parashtro-
hen para mbledhjes, por ato që s' mu-
nden të përfundohen prej Komisioneve.

Z. E. FRASHERI. Ka të drejtë z.
S. Vuçeterni, se rregulli kështu ka
qënë, se ay që jep lutje Senatit du-
het që përgjigjen ta marrë prej Se-
natit e jo prej Komisionit, por udha
që tregon z. A. Dibra asht ma e
shkurtur, por me veprue në këtë më-
nyrë duhet të shenohet në rregullore

Z. H. XHEMALI: Ato që thanë z.
S. Vuçeterni dhe z. E. Frasheri që
ato që të drejtohen Senatit me lutje,
me të ver et duhet përgjigjen të e ma-
rin prej Senatit, e jo prej Komisionit.

Këndohet shkresa e Dhomës së De-
putetve Nr. 2371 data 1-XI-1925 me
të cilën përcillet lista shpëcifikuese
prej 16.800 Fr. anë që ishin votuar
prej të dy Dhomave anëtok Me shte-
sen e kreditit që ishte votuar prej të
dy Dhomave në Korrik, dhe që ga-
binisht ishte marruar lista shpëcifi-
kuese.

Këndohet Lista shpëcifikuese si
vijon

Pasqyrë e shpenzimeve të para-
pame për tri Kompanie ins; inf; dy
Baon rezervë e një Kompani mitaloz
të Komandes së Përgjigjithshme të
Fuqis Armate Ushtrimit 1925-1926,

Numri	Emertime	Shuma e	Kapitulli
Kapitulli	Artikulli	Artikullit	
1	Shpenzime Zyre		6800
	1. Shtypshkrime	500	
	2. Zjarm	2000	
	3. Dritë	1300	
	4. Voglina	1500	
	5. Fesime	500	
	6. Makina shkrimit	—	
	7. Shperblim librash	—	
	8. Kanslerie	1000	
3	Udhëtim e djetë		2000
	1. Udhëtim e djetë	1000	
	2. Udhëtime nëpunësash të Shteti Civil	500	
	3. Udhëtime për invalidat	500	
4	Mbajtje Ushtrije		6500
	1. Ushqim ushtari	—	
	2. Godina	—	
	3. Veshtje mbathje ushtarësh	—	
	4. Transportim	1500	
	5. Transportim rekrutash	—	
	6. Qira	2000	
	7. Fjetje ushtari	1000	
	8. Pajim kafshë	2000	
	Shuma	15.300 Fr. ari	
	9. Vegla haese	—	
	10. Pastrim anësh e qitje shejtelenetes e vegla topi	—	
	11. Shpenzime muzike	—	
	12. Blerje kafshe	—	
5	Shëndetësi e veterinarsi	1500	
6	Mobilje ngretje shkolle	—	
	1. Mobilje		
	2. Instalim shkolles		
7	Vegla Korispondance e pastrim aeroplanash		
	1. Vegla Korespondance		
	2. Për pastrim aeroplanesh		
9	Vegla për zjarë		
	1. Këpuqtari		
	2. Rrobaqepsi		
	3. Armataria		
	4. Marangos		
	5. Farketari		
	6. Nallban		
	Shuma e tërë		16.800

ZANA: Në rendin e ditës.

Z. H. XHEMALI: Nuk asht nevojë të hyej në rendin e ditës, se kredinë e kemi votuar, por këjo asht lista e cila ishte haruar të paraqitesh atëherë, dhe kjo kredi asht prishur.

Z. S. PAPA: Mbasi kjo Listë po shkon nga të dy Dhomat asht Ligjë, dhe duhet të dergohet në Komision.

Z. XHEMALI: Si kur t' a bisedojmë, a mundet të bajmë ndryshim?

Z. E. FRASHERI: Nuk mundet të kuptojë ç' asht arsyeja që na asht dërguar kjo listë kur se neve atëherë kemi votuar një shumë të madhe an-blok, pra dërgimi i kësaj Listë për votim nga ana e të dy Dhomave se mund të kuptojë arsyen.

Z. S. VUÇETERNI: Kur u këndua shkrasa u Dhomës së Deputetve me të cilën përcillesh këjo Listë specifikuese ndigjova që thuhesh në te, se lista ishte haruar ku ishte haruar në Qeveri, a po në Parlament?

ZANA: Në Qeveri.

Z. S. VUÇETERNI: Nëve kur votuam shtesat thamë se s' kemi kohë për me studjue hollësisht, dhe i votuam an-blok, dhe së dijm ç' asht nevoja e dërgimit kësaj Listë për votim prej anës të dy Dhomave.

Z. KRYETARI: Këjo asht një rregull që e lypë M. Financave, e cila shtesat që votuan an-blok, Ministria në fjalë si mbas rregullit lypë që të votohen kaptinë për kaptinë.

Z. J. QJINALI: A ka qënë 16.800 Fr. ari kur e kemi pasë votue an-blok, a po asht ndryshuar shuma, në mos asht ndryshuar nuk asht nevojë që të dërgohet në Komision, por duhet t' a votojmë.

Z. H. XHEMALI. Këjo asht bërë Ligjë që at ditë që u votua shtesa, pra s' asht nevojë që të vihet në rendin e ditës, por t' a votojmë.

Z. E. FRASHERI. Në do të pra-

rojmë enterpretimin e z. Kryetarit që duhet votuar nëpër kapitla, duhet të baken formalitetet e Buxhetit, d. m. th. masi është me ngutësi të dërgohet në Komision, se në e votojë Parlamenti me këmbë, ka bërë gabim.

Z. H. XHEMALI. Po mos ishte votue krediti kishte të drejtë z. E. Frasheri, por mbasi shuma është votuar, s'është nevojë të dërgohet në Komision.

Z. S. VUÇETERNI. Po sa që e votuam anblok, kapitlat ja kemi lanë në dorë të Qeverisë, po sa që do t'a votojmë kapitlin për kapitlin duhet të vejë në Komision.

Vendoset dërgimi në Komision me ngutësi.

Këndohet shkresa e Dhomës së Deputetëve Nr. 209-I, data 1-XI-1925 me të cilën përcillet Ligji mbi ndalimin e hyerjes të ç' do puntori në Shqipëri.

Këndohet Ligja Nen për Nen si vijon.

Art. 1. Ç' prej datës së shpalljes së kësaj Ligje ndalohet hyerja e ç' farë

do puntori të huajë në token e Republikës Shqiptare.

Art. 2. As një puntorë i huajë i ç' farë do nenshtesije që të jete edhe për ç' do qellim që të udhëtojnë në Shqipëri, nuk mundet të pranohet.

Art. 3. Tregëtarit, Industrialet ose ata që kanë një specialitet të posaçëm me nenshtetësi të huajë e që duen të vizitojnë Republikën Shqiptare, detyrohen kur të kërkojnë vizën e hyerjes në tokat e Republikës, t'u dërgojnë Përfaqësive Shqiptare, ose Konsullatave Letër këmbimin, emnin, Firmën e tregëtarit, Industrialit, mjeshtrit Shqiptar me të cilën është marrëdhënjë dhe vjen për t'ushtruar mjeshtrin e tij.

Art. 4. Përfaqësuesit Shqiptar dhe Konsullatat, janë të detyruar kur të vizitojnë pasaportat, të shenojnë në të:

A. Tregëtarit, Industrialit, ose mjeshtrit që udhëton në Shqipëri ç' farë njeri është, me të cilin tregëtar, është marrëdhënjë, këtë në ç' mëndyrë e vërteton.

Vijon

ju kam mik të fort tash gjashtë vjet, dhe gëzohem që paraqiteni me marrë votë-besimin e para Dhomës së Deputetëve.

Përpara se të paraqiteni z. e Juej me marrë votë-besimin si Ministër i P. të Jashtme, si e dini edhe z. e Juej, sa ditë ma përpara, kur u paraqit Kabineti i ri për votë-besim, kam ba fjalë mbi krijimin e dy Konsullatave në Kosovë shka edhe të Nder. kolegët e mij, të gjithë e kanë pranue.

Prandaj, z. Kryetar, e z. Hysein Vrioni, qëllimi i jam është me i sigurue të drejtat atyre Shqiptarëve që gjinden në Kosovë. E di se ndoshta Jugosllavija do të helmohet për këto fjalë, se un si emigrantë Kosovar, ka 12 vjetë që kam lanë shpinë t' eme e kam ardhë në Shqipëri qyshë kohën e Ismail Qemalit për me i sherbye Atdheut. Në Kosovë jetojnë me miliona shqiptarësh dhe nuk ka kush që t'i interesohet për ta e të mprojë të drejtat e tyre.

Z. Hysein Vrioni, me gjithë shpirtë ju japë votën e besimit, po ju lutëm që të merrni parasysh e t' interesoheni për sigurimin e të drejtave e atyne kosovarëve që jetojnë në Jugosllavi se prej tyre keni edhe kolegë, të cilëve t'u konfiskohet malli e janë tue i u shite edhe maublat e shpisë e po merrin nëpër kamë pr-j Shtetit fqini t' o.ë.

Shteti Jugosllav ndofia nuk ka faj, po këto padrejtësina e abuzime po ndodhin prej nëpunseve, të cilët po marrin popullin nëpër kamë, se duen të bahen zengina për ajiherë. Gjithë këto punë po ngjajnë prej se Shteti Shqiptar nuk ka një njeri atje që të jete i zoti e të mprojë të drejtat t' ona.

Prandaj, Z. Hysein Vrioni, ju lutëm dhe një herë t'a merrni parasysh

Bisedimet e Parlamentit

Mbledhja 54

E Hane, 26 Tetuer 1925 ora 3 30 m.d.

(Kryeson Z. K. Kotta)

Vijon nga numri 77

Z. J. EREBARA: Me lejen t' Uej, Z. Kryetar, do t' i bij nder mend disa fjalë Z. Ministrin të P. të Jashtme. Në këtë Shqipëri të vogël besoj, se nuk ka një luftë. Klase, jemi gjithë një, përveç disa krahinave, të cilat janë ma pasanike se disa krahina tjera. Kishe me dashtë që Z. Ministri i P. të Jashtme të bajë një organizim të ri, sikur se e tha vetë t' uke marrë në

punë njerëz patrijotë, të ndershëm e të zotë e punës. Këjo është shumë një punë e mirë po të bahet, po jo që të fusin në punë një klasë të privilegjuar me nuk jamë kundra kësaj klase po me qenë se Shqipëria nuk ka aq pasanik të mëdhaj, nuk është nevojë që nëpunsit e jashtëm të jenë nga pasanikët, që në rastë të një udhëtimi, mos të paguej Shtetit, shumë shpenzime, po të kontribuojnë edhe nëpunset vetë, se nder në deri më sot, ata që kanë para ma shumë, i kanë marrë Shtetit ma teper.

Z. B. BEGOLLI: Z. Hysein Vrioni, e dini fort mirë z. e Juej, që

vendimin e Parlamentit e krijoni dy Konsullata në Kosovën t' onë të mjerrë sa ma shpejtë.

Tashti, me qenë se Shkelqesija e Tij Kryetari i Republikës, ju ka dërgue këtu me marrë votë-besimin, unë si n' emnin t' em ashtu edhe të gjithë kosovarëvet ja u japë me gjithë shpirtë.

Z. H. VRIONI: (M. i P. të Jashtme). Qeverija do të marrë në konsideracion krijimin e Konsullatave, po si e dini Z. e Juej, që dërgimi i Konsullëve mvaret nga një konvencion konsullar.

Sa për atë që thotë Z. Jashar Erebara, i thomë Z. së tij, se nuk do të marrë parasysh asnjë klasë, dhe si ju thashë do të merren në punë njerëz patrijot, të ndershëm e të zotët, dhe kurdohëre jamë gati të ndigjoj observacionet e Z. së juej me kujdes.

Z. K. MJEDA: Z. Kryetar! Shpresë të mirë me dha z. Ministri i ri kur na tha se do të bajë një sistem organizimi të ri dhe shpresoj se me këtë sistem, dhe me nëpunsit të zotët ka me qenë gjallnimi ma i math ndërmjet nesh e të popullit fqinj. Bashkohem me fjalët e z. Bahri Begolli deri diku po do të lusë që të merret parasysh dhe një send tjetër.

Me të vertet, se për emigrantët Shqiptar të pikon zemra gjak, dhe asht një çështje për të cilën Qeverija duhet të kujdeset me gjithë fuqinë e sajë, po nga ana tjetër duhet të merret parasysh edhe tregëtija që kanë disa vise të Shqipnis me Jugosllavin. Tregëtinë disa shqiptarë e bajnë në Bosnje (Sarajevë) dhe një pjesë në Mal të zi (Podgoricë), edhe asht nevojë që në dy tri vende të jugosllavis, si në Shkup, në Podgoricë e në Serajevë, të krijohet në mos tjetër Agjencia konsullare, se Shqiptarët

po vuenë prej kësaj mungese.

Për tregim do të ju tham z. s'uej se kur më ra rasti me kenë në Jugosllavi, pashë se prej mungeset të Konsullades shqiptare tregtarët shqiptarë që shkojnë në ato vende për tregti me gjithë që Zyrat lokale të Jugosllavis i ndihmoheshin mjaft për arsye që s'dijshin gjuhën, hiqshin mjaft keq.

Pra, e përsëris lutjen t' ime për krijimin e zyrëve Konsullare në këto vise, dhe lutem të bahen me një sistem të shkurt e modern, o Konsullate nderi ose me ndonjë spanzim të vogël. Tue pasë besim në personin e z. Min. të P. të Jashtme, votën t' ime e jap me gjithë shpirtë.

Z. H. VRIONI: Për të gjitha këto që thue zotnija e Jotë, Qeverija e ka nder sy, dhe për s' shpejti do të bajmë konvencione tregtare e konsullare.

Z. K. FLOQI: Nuk kam dyshim aspak në personin e z. Hysein Vronit, të cilin e njohë si një njeri të ndershëm, me energji e zotësi, dhe të tilla prova i ka dhanë kuer ka qenë Ministër i Drejtësis, kështu që votën e besimit e jap me gjithë zemër. Në programin që na shfaqti zotnija e tij si vashdim i programit të kënduem prej Kabinetit sa ditë ma parë, shofim disa fraza, se do të jemi në miqësi me Shtetin fqinj. Asht e dijtun se me të gjithë Shtetit e veçanërisht me Shtetet fqinj do të jemi në relacione miqësore, se kjo asht n' interesë të Shtetit t' onë si dhe t' atyne. Në këtë rasë e porosis z. Ministrin e P. të Jashtme të bajnë takime tregtare e konsullare me Shtetet fqinj, si edhe me Shtetin Grek me të cilin na lidhin traditë të vjetra.

Z. H. VRIONI: (M. i J.) Qeverija e dëshiron të bajë traktate tregtare e konsullare me të gjithë Shtetet, e po të gjejë kondicione favorable do

t'i bajë sa ma parë.

Z. J. EREBARA: Thotë Z. Ministër se do të përdori të gjithë fuqinë mbajtë relacione të mira me Shtetet fqinj. Kjo asht një gjë shumë e mirë, po të drejtat me duket janë reciproke. Unë shof për kundër ne; shumë Shtete të hueja kanë mbushë Shqipnin, me Legata Konsullade, kurse në nuk kemi kund. Kjo lypet të merret parasysh se ndër ne po ngjanë si në kohën e Sulltan Mahmutit, kur çonte Rus përfaqësues në Turqi pa bënë ndonjë regjistrim në Ministrinë e Jashtme.

Z. F. RUSI: Z. Kryetar! Shteti jonë me të vertetë, asht një Shtet ma tepër se fuqis, mbështetet në politikë, dhe për këtë arsye politika jashme e jona asht shumë me randë. Po shofim që Greqija ashtu dhe Serbia, Shqiptarët po i shtërngon me emigrue, dhe shkaku vjen prej se nuk asht refuze një aktivitet prej Ministrisë kompetente.

Mundet që Qeverija e Greqisë ashtu edhe Qeverija e Serbis, nuk kanë dëshirë që Shqiptarët t'u bahet keq dhe abuzimet e pa-drejtësinat mund të jenë ba prej nëpunësve. Prandaj Ministrija e Jashtme me organet e sajë, duhet të tregojë një aktivitet mbas ligjit të reciprocitetit; nuk thotë të kërkojnë të drejtat e gjuhës, përdorimit të rojtjes, e jo t'u merret Shqiptarët toka e buka e të shtrenjshme t' emigrojnë me një mjerim të madh. Neve këtu u kemi dhanë të gjitha të drejtat minoritetëveve të drejtat e rojtjes t' atyne Shqiptarëve që banojnë në Greqi e në Serbi të sigurohen. Prandaj kërkoj që nga ana e Ministrisë së P. të Jashtme të dëftohet një aktivitet, se deri sot në pikëpamje nuk kemi pamë asnjë fruitë. Z. Ministri i P. të Jashtme thotë se ka do të bajmë marrëveshjet tregtare

konsullare këjo pikë do të merret parasyshtë. Unë e di që se tash tri vjet kemi fute në budgjet [nji artikull të posaçëm, mbi hapjen e Konsulladeve në Serbi, si në Kosovë e gjetke po deri tash nuk janë çilë. Desha të di që nga z. Ministri përse këto Konsullade nuk janë hapë, a ka pasë ndonji kundërshtim? . . . Pastaj desha të di që se në bazë të cilit konvencion në Shkodrë e në Korçë Jugosllavia ka emnue Konsullade? . . . Në qoftë se këjo ka rrjedhë prej Traktatit që ka pasë me Turqin, në këtu nuk kemi trashiguar kapitulacionet e saja, dhe ata traktate nuk duhet të pranohen. Prandëj i lutem Z. së tij të m'i apin këto shpjegime.

Z. H. VRIONI : (Min. i P. të Jashtme) : Sa për Konsulladet në Shkodrë e në Korçë nuk e di që si ka rrjedhë, po këto gjinden që nga koha e Turqis.

Z. J. EREBARA : Në Shkodrë në këto të Turqis ka pasë vetëm një konsullade të Karadakut.

Z. H. VRIONI (Min. i P. J.) : Unë tash 2-3 ditë që kam nisë punën, dhe sot kam ardhun me ju shfaqë programin, mbas të cilit do të veprojmë. Mbi këto pika që thuhën m'epni kohë që i studijoj dhe atëherë ju apë shpjegime.

Z. ND. KIÇI : Desha të pyes Z. Ministrin e P. të Jashtme që ka ardhë në marrë votë-besimin a ka në mendim të bajë ndonji kursim në Konsullade e të krijojë konsullade nderi?

Z. H. VRIONI : Min. i P. të J.) : Në do të bajmë atë që të jetë e mundur e që të bajnë prishje sa ma paqë. Kur të pregatisim budgjetin, do të kemi para syshë të bajmë kursime, sa të jetë e mundur.

Z. B. BEGOLLI : Në këtu z. së po i japim votën e besimit dhe këto rekomandime i a bajmë miqë-

sisht. Në këtu nuk po bajmë interpellancë, dhe prandëj z. Kryetar propoi t' a vini në votë votë-besimin e Zotnis së tij.

Z. V. BAMHA : Z. Kryetar ! Me gjithë kënaqësi po shoh z. e tij si ministrë të P. të Jashtme, po nga ana tjetër due të shfaqë hidhërimin t' im, se deri sot Ministrija e Jashtme nuk ka ba tjetër veç se me rregjistrue e legalizue letrat e legacioneve të ndryshme, po këtu ndonjiherë edhe pa të holla.

Due të them zotrinj, se me të vërtetë Shqipnija asht e vogël, po të drejtat e saja i ka njisoj si Shtetet e mbdha e si të tjerët Shtetet Balkane. Në kohën e fundit janë ba shumë marrëveshje midis Shteteve Balkane të Shteteve tjera, dhe Shteti i ynë nuk ka marrë pjesë kerkund. Asht ba një propozim nga Ministri i Jashtëm i Greqisë për një mbledhje përmbi arbitragjin obligatoire në të cilën kanë marrë të gjithë Shtetet e Ballkanit, Shtetet e Mdhaj, Fletorarët e të gjithë botës; të gjithë kanë shfaqur mejetimet e tyre, e vetëm Shqipnija nuk ka folë, sikur mos t' eksintonte aspak, sikur mos të kishte edhe ajo një z. Pastaj asht ba një tjetër propozim për zgjedhjen e një gjyqit, ku të mbledhen njëherë në vjet të gjithë Shtetet e Ballkanit për zgjedhjen e çështjeve që kanë ndërmjet, po edhe këtu Shqipnija nuk ngriti, nuk tha fjalën e vet.

Pastaj u mbledhën në Lidhjen e Komëve në Gjenevë të gjithë Shtetet për sigurimin e paqit në Ballkan. Në këtë mbledhje muerën pjesë jo vetëm Shtetet e Ballkanit, po edhe Shtetet e Anglitërisë e të Francës si edhe Shteti Rumun i cili mori pjesë me një interesë shumë të madhe. Unë due të di që se ç' ka ba Qeveria e jonë? . . . Mori pjesë në mos tjetër si ndigjues

Qeveria e jonë? Neve nuk po dijmë se ç' po bahet në Shtetet e tjera; përfaqësuesit t' anë a kanë dërgue ndonji ekzpozë se ç' asht ba në Lidhjen e Komëve? Jemi 6 muajt këtu dhe njonji deklaratë nga Ministrija e e Jashtme nuk kemi ndigjue. Këto çështje që bisedohen atje, nuk i interesojnë vetëm të tjerët, po na interesojnë edhe neve. Mbas marrëveshtjeve që bahen atje, pas tyre do të bajmë edhe neve marrëveshtjet t' ona. Ministri i Çekoslovakisë Z. Benes u muer vesht direkt, dhe në rimë mb' anësh e nuk interesohej fare për çështje që kemi drejt për drejt interesë. Pra, edhe në lypset të merremi vesht me to, se propozimet që janë bërë atje, nuk janë ba vetëm për një Shtet Ballkanikë, dhe në ket Ballkan jemi edhe ne, e nuk jemi n' Afrikë. Prandëj lypet të mirret para syshë që Shteti të përfaqësohet mirë jashtë, se nga mirësit e personit e punim i mirë, edhe prestigji i Shtetit t' onë, do të smadhohet.

Në qoftë se përfaqësuesit t' anë jashtë i kemi vetëm për pasaportia e për të na bërë ekzpozë që këndojmë nëpër gazeta, atëherë asht ma mirë mos t' i kemi. Pra Shteti duhet të përfaqësohet mirë e me dinjtet të plotë.

Pastaj kam edhe një pikë për të cilën due t' i heqë vërejtjen Qeveris. Si e dini Zotnija e Jusi, në kemi nënshkruar shumë konvencione me të huajt. Si për çështje internacionale asht edhe private në të gjithë Shtetet në botë në Ministrin e P. të Jashtme asht gjithmonë një Komision për aplikimin e konvencioneve internacionale e private, i cili përbahet prej Ministrisë të P. të Jashtme, prej nëpunësish të natës, ose prej 2-3 juristash që të dijnë nga këto punë, të cilët kanë detyrë të shikojnë që t' aplikojnë

hen këto konvencjone. Nuk mjafton të vemë nënshkrimin po duhet të shikojmë, që jo vetëm t' i aplikojmë në, po edhe të tjerët për ne. Për këtë është nevojë të formohet një komision prej njerëzvet të ditur, të cilët me kollaj mund t' i gjejnë e jo t' i lamë këto konvencjone e marrëveshje në raft!

Këto dy pika kishe për të thanë.

Z. J. URSHIDI: Mbasi, si e tha vetë edhe z. Min. i P. të Jashtme nuk po bëmë interpelacion, po kemi votë besimin e z. së tij, e la fjalën.

Z. KRYETARI: Vihet në votim votë besimi i z. Ministrat të P. të Jashtme z. Hysein Vroni. Kush është për votë besim, të ngrehë dorën?

Votohet unanimisht.

Z. KRYETARI: Bisedim mbi koncesjonin e vaj-gurit midis Shtetit shqiptar e të Syndikatit Franko-Shqiptar në parim.

Këndohet koncesioni në fjalë si pason:

KONVENCION

Ndermjet t' Exelencës së Ti Ministrat të Punëve Botore e Bulqesiës, veprimës n' emen e për njëhësi të Shtetit Shqiptar, që ka për t' u quejt tesh e mrapa "Shtetit" në njënen anë;

e të Sindikatit Franko-Shqiptar i përfaqësues prej Zoti Pierre Beaudouin, mandatar ligjues, që ka për t' u quejt tesh e mrapa "Koncesjonari" (terme që përishien Sindikatin Franko-Shqiptar edhe Shoqërien ose Shoqërinë t' organizueme prej tij si mbas përshkrimit t' artikullit 9 të këtij Konvencion, në tjetren anë;

Asht konvencue e vendue që ka vazhdon:

Art. 1

Shteti i akordon Koncesjonarit të drejten eksklusive për kerkim dhe

shfrytëzim të vaj-gurit, (hidrokarbure të lëngta, solide ose gosose, bitume dhe shkame asfaltike të cilat prodhojnë vajguri të distilue) mbi syperfaqet me konditat e caktueme në këtë Konvencion.

Art. 2

Konvencionari detyrohet me tregue në një afat gjashtë (6) muajt të nisë që nga data e nënshkrimit të këtij Konvencion kufijt e tokave të mbajtura prej tij për me ba kerkime me konditat që vijojnë:

a) Sasia e përgjithëshme të syperfaqeve të mbajtura nuk ka me muajt me këndë ma e madhe se njëqind e njëzet mij (120.000) hektarësh.

b) Nga caktimi i tokave të zgjedhuna kan më u përjashtue ato vise mbi të cilat partie të treta kanë fitue të drejten për kerkimin e shfrytëzimin e lëndëve të tregueme n' art. 1 përpara datës së nënshkrimit të këtij Konvencion.

Me gjithë këtë po sa që Shteti të ketë pranue kufijt e tokave, Koncesjonari i ka të fitueme të drejtat mbi tokat e caktueme.

c) Numri i pjesëve të tokave nuk ka me muajt me këndë ma tepër se katër (4).

Art. 3.

Koncesjonari ka me pasë të drejtën eksploive, për tri vjet rresht të nisë që nga data e njoftimit formal mbi zgjedhjen e njëqind e njëzet mij (120.000) hektarve të caktueme n' art. 2, me ba mbi viset e tregueme të gjithë punimet e kerkimit, si në syperfaqe ashtu në thellësi me qëllim që me zbulue lëndë të tregueme n' art. 1.

Me gjithë këtë kerkimet nuk mund të bahen, pa pasë autorizim të posaçëm, mbi vendet e sheshet e ndalume prej ligjës së posaçme të minierave me 6 Kallnduer 1925.

Kjo periudhë tri vjetshë që ka më

u quejt tesh e mrapa si "Periudha e Kerkimit", në marrëveshje të përshkruar ka me muajt me u zgjatue për një afat t' arrësyeshem në kjoftë është nevojë nga rrethana të posaçme.

Art. 4

Përvëç punimeve syperfaqore e kerkimit, Koncesjonari detyrohet të mbrenda periudhës së kerkimit gjithë thellimet (sondages) e duhet për me ja arritë zbulimit të vaj-gurit.

Këto thellime do të këndë një tërësi të përbashkët të pakten një (1000) metrash.

Art. 5

Koncesjonari nuk ka me muajt disponue mbi lëndët e nxjerrë mbrenda periudhës së kerkimit se për analize e prova industriale të përsosura që nuk kapërcen njëqind (100) tonelate për çdo lëndë të tregueme n' art. 1. Me gjithë kjo ka me muajt me i përdorë lirisht punimet që i përkasin kerkimit.

Në kjoftë se mbrenda kësaj periudhë, prodhimi ka me këndë ma i merr se sasiet e natë-përmenduna, Shteti me i akordue një leje për me i përdorë lirisht si edhe të drejtën e eksportimit, mbasi të këtë pague për ra një tager (redevance) trembëdhjetë e gjysë për qind (13 e gjysë %).

Art. 6

Në mbarim të çdo gjashtë muajsh Koncesjonari do t' i paraqesin Shtetit një raport që të përmbajë përparim e bërme ndër kerkimet e tija. Këto raporte do t' i ngjiten të gjithë planit e hartat e nevojshme. Komisionari t' i apin dhe të gjithë informatat komplementare që Shteti mund i gjykojë të nevojëshme.

Art. 7

Në ç' farë do kohet të përjetojë së kerkimit tri vjetshë të përmendur n' art. 3 ose në mbarim të kësaj periudhë, Koncesjonari ka me pasë

en me zgjedhë ndër perimetrat e
ueme n'art. 2, syërfaqet ndër të
ka me pasë të drejten eskusive
shfrytimit të landëvet të tregueme
t. 1 deri me 31 Dhetuer 1985
me konditat e tregueme ndër ar-
t që vazhdojnë.

kjo përjdhë ndërmjet të zgjedhjes
titive të tokave dhe të datës 31
uer 1985 ka me u shenjue si
judhë Shfrytizimi.

Art. 8

zgjedhja e syërfaqevet që Kon-
onari ka me majt nuk do të ka-
ejnë sasien e tridhet mij (30.000)
arve.

fakulteti i zgjedhjes në fjalë ka
renë absolut dhe i shpenguem
q' do lloj rezervash.

Art. 9

konçesjonari detyrohet me formue
nda vjetës së parë të përjudhës
shfrytimit një ase ma shum sho-
ena qi të ketë për qellim shfryt-
n e tokave të mbajtura si mbas
ullit 7 e 8. Kapitali i kësaj ose i
ne shoqëninave nuk do t' jenë
vogel se pesë (5) milion Frank
tet; ky ka me u nda ner aksione
nga dyqind e pesdhetë (250) frank
tet maximum se e cila.

y kapital ka me mujt me u shtue
bas nevojavet të sipërmarrjes.

esë muej përpara emisjonit të
kapitalit në aksione Konçesjonari
informojnë Shtetin.

nder tre muejt e parë të këtij afati
muejsh, nenshtetasit Shqiptar
me muejt me nenshkrue një sa-
ksionesh deri në katerdhet për
(40) të vlefës të kapitalit; në
që këto aksione ose një pjesë
tyne mos t' jenë nenshkrue prej
ntetasve shqiptar, mqrenda dy
ve të mbrame t' afatit të para-
e, shteti ka me pasë fakultetin
nenshkrue të gjitha ose një pjesë

t' aksionevet në fjalë. Në mbarimin e
e këlyne dy muejve të fundit aksio-
net [e rezervueme për nenshtetasit
shqiptar e qi s' janë nenshkrue prej
Shtetit kan me kenë të lirueme nga
çdo të drejtë optionit e Konçesjonari
ka me disponue si të dojë.

Nji kopje e bilancavet të shoqë-
nieve të nalt-permenduna ka me i u
komunikue Shtetit.

Konçesjonari do t'i lishojnë sho-
qënievet të gjitha të drejlat që i janë
akordue me ket Konvencion.

Art. 10

Konçesjonari detyrohet me i
pague Shtetit mbrenda të gjith per-
judhës së shfrytimit një taks fikse dhe
nji tager (redevance) proporsional.
Taksa arë për një vjet e për një hek-
tar për syërfaqet që ka zgjedhë si
mbas artikujvet 7 e 8. Tagri propor-
sional ka me kenë trembedhet e gjysë
për qind (13 e gjysë %) mbi pro-
dhimin e voj-gurit brut që ka me u
bajtë prej pusavet ndër rezervuare të
përkateshme (tue zbritë sasinat që
janë konsumue për të gjitha punimet
e shfrytizimi) dhe ka me u pagare
me të holla ose në natyrë.

Zgjedhja mbi mëndyren e pagesës,
së tagrit i lihet Shtetit.

Pagesa ka me u ba krye tre muejsh
në kjoftë se Shteti don m'e marrë
me të holla, mbi çnim të mesem të
shitjes së voj-gurit brut nder Miniera.
Në kjoftë se përkundrazi Shteti ker-
kon pagesen në natyrë ka me ju
dashtë me marrë me shpenzime të ve-
ta sasinat që i përkasin prej Mina-
vet kte mbrenda 10 ditve të para
për sasien e muejit të parakaluem, të
kaluemen ky afat Shteti detyrohet me
marrë tagrin në të holla.

Në mbarim të ç' do tre mujorit
Konçesjonari do t' i paraqesin Minis-
triës së Punve Botore e Bulqësiës një
raport mbi sasien e voj-gurit brut të

prodhuem dhe mbi mëndyren që ka
disponue. Tagri ka me u njehsue mbi
bazen e sasienavet qi përfytyrojnë nder
këto raporta.

Art. 11

Mbrenda përjudhës së shfrytimit
Konçesjonari detyrohet me thellue:

Në vjeten I	750 metra
„ „ II	1.500 „
„ „ III	2.000 „
„ „ IV	2.000 „
„ „ V	2.000 „

Në kjoft se në një vjet numri i m-
travet të thellimit ka me kapercye sa-
siet minime të tregueme ma nalt,
pjesa e ma tepërme ka me u njehsue
në numrin e metrave të thelluem në
vjetet e ma pastajshme.

Në kjoftë se mbrenda 5 vjetve të
përmenduna pusat e thelluem kan me
arrijtë një prodhim vjetuer pesdhet
mij (50 000) tonelatë ose në rasë që
nji prodhim i jasht zakonëshem ka
me pengue zaptimin e një pjesës së
voj-gurit qi del prej sondavet, Kon-
çesjonari ka me pasë të drejten me
paksue punimet e tija të thellimit, por
do t' i fillojnë rishtazi në kjoftë se
prodhimi zbret në kohen e thanun
deri sa sasia e tregueme këtu nalt
t' arrihet prap.

Në kjoft se vështirsiëna serioze kan
me pengue zbatimin e programit të
thellimit cashtja ka me ju sjellë Ko-
misjonit Teknik (Art. 20) i cili ka me
pasë fakultetin për me akordue një
paksim të programit.

Mbas pesë vjetve të para Konç-
sionari detyrohet me ba të gjitha mu-
ndimet e arrësypeshme me qellim qi të
zhvilloj në ma të naltën shkallë që
asht e mundur shfrytizimin e gisemen-
tavet voj-guror, ner syërfaqet e ma-
rura dhe ka me rregullue programin
e thellimit mbas konsultimit me Ko-
misionin Teknik.

Art. 12

Konçesjonari ka me pasë të drejtë me lëshue çdo pjesë toket që i asht dhanë dhe ky lëshim ka me i lirue prej të gjitha obligatavet të caktueme prej këtij Konvencion mbi sa i përket tokavet të lëshueme; posaçisht ky lëshim ka me terhjek mas vedit edhe një zbritje proporcionale t' obligavet të thellimit.

Art. 13

Në mbarimin e përbudhës së shfrytëzimit d. m. th. mas 31 Dhëtorit 1985 të gjitha sondat, pusat, galerienat, instalacionet e ndërtesat që eksistojnë në Shqipni e që janë të Konçesjonarit kan me i u lëshue gratis Shtetit dhe të lirueme nga çdo detyrë.

Art. 14.

Konçesjonari ka me pasë të drejtë me ndertue, me instalue e me majtë rruga, tramvajë hekur-udha, teleferike, linje qyngash (conduits) për voj-guri, uej ose gaz, quais, limane, reservoare, depotë, stacione pompash, ndërtesa industriale dhe banimit, telegrafa pa tel, linje telefonike e telegrafike, e përfund të gjitha instalacionet e konstrukcionet që kan me kenë të nevojëshme për mirë-drejtimin e sipërmarrjes që ban objektin e këtij konvencion, edhe jashtë syperfaveve të dhannuna për rhyfryzim.

Konçesjoni përmban edhe të diponuemit e lirë t' ujnave, brigjeve, projeve dhe vijave por gjithmonë pa i ndryshue drejtimin dhe pa i mungue rrjedhen; përmban edhe autorizimin për me zbatue të gjitha punimet sekondare, sikurse instalacione linjesh elektrike për fuqie dhe dritë, instalacione hidraulike etj. mbi tokat e caktueme.

Shteti detyrohet me i akordue gratis mbi të gjitha tokët e ujnave domanjale që nuk i janë akordue përsoneve të treta, kalimin e lirë dhe tokët e

nevojëshme për instalacionet dhe konstrukcionet e nalt-përmenduna, si edhe me ba ekspropriacione në bazë të ligjeve në fuqie, në kjoft se instalacionet e konstrukcionet po të xanë tokat ose ujnave privatë ose ato të dhannuna tjetër kuej për të tjera qellime. Të gjitha shpenzimet e nevojëshme si edhe shpërblimet e ekspropriacionit kan me kenë për barrë të Konçesjonarit. Këto shpërblime kan me u caktue pa mvarsisht nga çdo konsideracion që rrjedhë nga kenja e konçesjonit që ban objektin e këtij Konvencion.

Art. 15

Konçesjonari ka me i pague çdo partiës së tretë pronsija e së cillës ka muejt me pasë damtime në kohënat e punimevet të bame prej tij. një shpërblim në bazë të ligjës. Në çdo kohë ky ka me majt Shtetin të përjashtuem nga çdo përgjegjesi që ka muejt me pasë kundrejt një partiës së tretë Shpërbimi ka me u caktue n'udhë miqësore ndermjet të dy partiëvet; në rasë të një mos marrëveshtjes me anë t' arbitrazhit. Në kjoftë se arbitrazhi nuk ka me muejt me u ba, çashtja ka me i u parashtrue Gjykatoreve të vendit.

Art. 16

Nëpunësit ose puntorët e angazhuem prej Konçesjonarit në tokë shqiptare, kan me kenë nenshtetisier shqiptare, përveç Direktorave, Teknikëve, Specialistave dhe ekspertave.

Me gjith ketë në kjoft se punimet kan me u pengue nga mungesa e punës së dorës lokale, ka me u dhanë leja Konçesjonarit mas pelqimit të Komisionit Teknik për me prue puntorë të huej në sasi të mjaftueshme.

Art. 17

Në kjoft se punimet kan me u pengue, kan me u ndalue ose me u vshtirsue nga shkaqe të fuqisë maje-

ure, detyrimet e Konçesjonarit ka me pushue për sa të ngjasin këto shkaqe dhe ky afat nuk ka me u njehsue ndër përbudhat e kohës të parapame si maxjma në ket Konvencion.

Në kjoftë se ngjajnë kontestime mbi vleften e këtyne rasave të fuqisë majeure, çashtja ka me ju parashtrue kolegjit arbitral të parapam n' art. 23.

Art. 18

Konçesjonari ka me pasë të drejtën me importue në Shqipni të lirë nga çdo taksë doganat a tjetër, të gjitha makina, prodhimet e materialet që kan me i kenë të nevojëshme për ushtrimin e punimeve e të drejtave të tija që i janë njofte në ket Konvencion.

Kryesija e Republikës

Shtojcë ligje

per zgjedhjen e Misave të Dhomës së Deputetve

Art 1. Në rasë që për ç' do shkak mbetet vakant vendi i Deputetit bahen zgjedhje syplimentare me ata zgjedhës të dytë por tue u rujtun gjith formallitetet e zgjedhjeve të përgjithshme.

Art. 2. Kjo ligjë hyn në fuqi qysh nga dita e shpalljes.

Art. Ministria e Drejtësis dhe ajo e P. të Mbrendshme ngarkohen me zbatimin e kësaj shtojcë ligje.

Zav. M. Drejtësis

M. P. Jashtme

H. VRIJONI d. v.

Zev. Ministri i P. të Mbrendshme

M. P. Botore e Bujqësis

MUSA JUKA d. v.

Na, Kryetar i Republikës Shqiptare pelqejmë ketë ligjë të pranue prej trupave legjislativ dhe urdhënojmë zbatimin sajë.

Tiranë me 25-XI-25

A. ZOGU d. v.

Kryetari i Republikës

Shtypshkroja "Nikaj" Tiranë